

Bölüm 8

CEZAEVLERİNDE YAPILAN EĞİTİM İŞYURDU FAALİYETLERİNİN MÂHKUM REHABİLİTASYONUNDAKİ ETKİLERİ VE YAPILAN İYİLEŞTİRME ÇALIŞMALARI

Aslı YAYAK¹
Muhammet BİRLİK²

GİRİŞ

Ceza adaletinin temel amacı, mahkûmları topluma kazandırmak ve tekrardan işlenebilecek suçların önüne geçmektir. Bunu gerçekleştirmenin yolu ise ceza infaz sisteminde iyileştirme programları uygulamak ve kişinin suçtan uzaklaşmasını sağlayacak programları temel almaktır. Mahkûmların, cezaevlerinde sosyalleşerek hayata tutunmalarını sağlamanın yolu, mahkûmlara yönelik eğitim-öğretim programları düzenleyerek, mahkûmları meslek sahibi yapmanın önünü açmaktır. Ülkemizdeki cezaevlerinde yürütülen mesleki eğitim ve işe alıştırma faaliyetlerinin tahliye sonrasında, eski hükümlünün çalıştırılmasına yönelik yapılan girişimler olduğu görülmektedir. Atılan bu adımlara rağmen gerek eğitimin yetersiz olması, gerekse toplum tarafından hükümlülere duyulan güvensizlik ve önyargı, hükümlülerin istihdamını imkânsız hale getirmektedir. Bu problemleri ortadan kaldırıp, ceza infaz kurumlarındaki eğitimin kalitesi arttırılırsa, hükümlü, ceza infaz kurumunda meslek edinerek sosyal hayata daha donanımlı bir şekilde devam edebilir. Bununla beraber ailenin ve toplumun hayata uyum sağlama noktasında mahkûma yardımcı olması gerekir. Sosyal devletin temel görevlerinden biri de, toplumda işlenen veya işlenebilecek suçları minimum düzeye indirmek veya ortadan kaldırmaktır. Yasa koyuculara bu noktada ciddi sorumluluklar düşmektedir.

Türkiye’de, cezaevlerinde bulunan mahkûmlara iş ve meslek öğretmek amacıyla veya var olan mesleklerini, eğitimlerini sürdürüebilmelerini sağlamak amacıyla 1997 yılında 4301 sayılı Ceza ve Tevkif Evleri Genel Müdürlüğüne bağlı İş Yurtları Kurumu Başkanlığı kurulmuştur. İş Yurtları Kurumu Başkanlığının kanununa göre “iş yurdu kurumu”nun amacı, hükümlülerin mesleklerini, eğitimlerini ve

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Bursa Teknik Üniversitesi, Psikoloji Bölümü, asli.yayak@btu.edu.tr, ORCID iD: 0000-0002-1112-5103

² Yüksek Lisans Öğrencisi, Bursa Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü muhammetbirlik360@gmail.com, ORCID iD: 0000-0002-9182-0842

KAYNAKLAR

- Adalet Bakanlığı (2019). *Ceza infaz kurumları ile tutukevleri işyurtları kurumu*. (26.06.2020 tarihinde <http://www.iydb.adalet.gov.tr/> adresinden ulaşılmıştır).
- Adalet Bakanlığı (2019). *İş yurtları kurumu faaliyet raporu*. (19.06.2020 tarihinde <http://www.iydb.adalet.gov.tr/Resimler/BilgiBankasi/2822020202750Faaliyet%20Raporu%202019.pdf> adresinden ulaşılmıştır).
- Çimen, A. Ceza infaz kurumlarında sosyalleşme ve ıslah ilişkisi. *Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 2015; 15(2), 159-188.
- Demirbaş, T. (2007). *Ceza hukuku genel hükümler*. İstanbul: Seçkin Yayıncılık.
- Edirne Açık Ceza İnfaz Kurumu (2019). *Faaliyetlerimiz*. (26.06.2020 tarihinde <http://www.edirneacik.adalet.gov.tr/> adresinden ulaşılmıştır).
- Foça Açık Ceza İnfaz Kurumu (2019). *İş yurdu iş kolları*. (28.06.2020 tarihinde (<http://www.focacik.adalet.gov.tr/index.html> adresinden ulaşılmıştır).
- Hürriyet Gazetesi (2019). *Cezaevinde lüks üretim*. (20.06.2020 tarihinde <https://www.hurriyet.com.tr/yazarlar/jale-ozgenturk/cezaevinde-luks-uretim-41159616> adresinden ulaşılmıştır).
- Kızmaz, Z. Cezaevinin ve hapsedmenin suçu engellemedeki etkisi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2007; 17, 44-68.
- Niğde Açık Ceza İnfaz Kurumu (2019). *İş yurtları-atölyeler*. (30.06.2020 tarihinde <http://www.nigdeacik.adalet.gov.tr/index.html> adresinden ulaşılmıştır).
- Resmi Gazete (1997). *Ceza infaz kurumları ile tutukevleri işyurtları kurumunun kuruluş ve idaresine ilişkin kanun*. (17.06.2020 tarihinde <https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/23075.pdf> adresinden ulaşılmıştır).
- Resmi Gazete (2004). *Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazı hakkında kanun*. (25.06.2020 tarihinde <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5275.pdf> adresinden ulaşılmıştır).
- Toprakkale Açık Ceza İnfaz Kurumu (2019). *İşyurdu Müdürlüğü*. (16.06.2020 tarihinde <http://www.toprakkaleacik.adalet.gov.tr/> adresinden ulaşılmıştır).